

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 maja 2015 roku

Powódki domagały się zasądzenia od pozwanego S. (...) R. (...)w B. (...)wynagrodzenia za pracę, wraz z ustawowymi odsetkami, tytułem równowartości jego niezwaloryzowanej części za okres od 1 stycznia 2010 roku do 30 kwietnia 2014 roku, a to B. O. kwoty 15.121,79 złotych, M. T. kwoty 9.605,63 złotych, E. K. kwoty 8.149,92 złotych, J. P. kwoty 16.088,47 złotych, E. M. kwoty 7.419,87 złotych, J. G. kwoty 7.637,67 złotych, A. Z. kwoty 8.670,31 złotych (za okres od 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 marca 2014 roku) .

W uzasadnieniu powództwa podały, że są zatrudnione w S. R.w B. w którym od stycznia 2010 roku ich pensje nie były waloryzowane. Jako podstawę swoich roszczeń wskazały art. 14a ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, który zawiera odesłanie do przepisów szczególnych – ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Z wskazanych przepisów wynika, że powódkom jako pracownikom przysługuje wynagrodzenie, które winno być waloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzenia, a faktycznie nie było podwyższane.

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 2 października 2014 roku wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W jego ocenie brak było podstaw do zapłaty podwyższonego wynagrodzenia, skoro ustawodawca nie dokonał jego waloryzacji.

W piśmie z dnia 17 lutego 2015 roku (k.119) powódka M. T. cofnęła pozew w całości, wnosząc jednocześnie o nieobciążanie jej kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 25 marca 2015 roku (k. 173) tut. Sąd umorzył w stosunku do powódki M. T. postępowanie w sprawie, odstępując od obciążania jej kosztami procesu.

Sąd ustalił:

Bezspornym jest fakt, iż powódki są pracownikami pozwanego – S. R. w B. (...) Bezspornym również jest, iż wysokość ich wynagrodzeń ustalana na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury i aktów wykonawczych do niej, ostatecznie zależy od treści ustawy budżetowej na dany rok (ze względu na uzależnienie waloryzacji tej płacy od zapisów ustawy budżetowej w zakresie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń). Nie był sporny również fakt, że w latach 2010 – 2014 ustawodawca nie zdecydował się na waloryzację.

Kwestią sporną jest natomiast dopuszczalność dokonania waloryzacji w ramach orzeczenia sądowego.

Opisany stan faktyczny znajduje odbicie w powołanych i złożonych dokumentach przez strony.

/dowód: akta osobowe/

Sąd zważył:

Powódki wskazały, iż jako pracownicy sądu mają do nich zastosowanie przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. z 2011 Nr 109. poz. 639 z późn.zm.). Zgodnie z art.14 wskazanej ustawy wynagrodzenie urzędników i pracowników sądów i prokuratury zostanie określone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości. Powyższa ustawa, jak i rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz.U. z (...),, poz. 229 z późn.zm.), jak i kolejne rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 2013 r.(Dz. U. z 2013poz. 646) nie zawierają przepisów regulujących zasady podwyższania tj. waloryzacji wynagrodzenia.

Artykuł 14a powyższej ustawy wskazuje jedynie, iż podwyższanie wynagrodzenia następuje w terminach i na zasadach określonych dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania. Wobec powyższego będą tu miały zastosowanie przepisy szczególne, a to ustawa z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2011 Nr 79 poz.431 z późn.zm.). Zgodnie z tą ustawą — art.6 ust.1 — „Podstawę do określenia wynagrodzeń w roku budżetowym dla pracowników, o których mowa w art.5 pkt 1 lit.a i d oraz pkt2, stanowią wynagrodzenia z roku poprzedniego, zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym w ustawie budżetowej...”. Ustawy budżetowe na rok 2010 (Dz.U nr 19. poz. 102), 2011 (Dz.U. Nr29, poz. 150), 2012 (Dz.U. poz.273), 2013 (Dz.U. poz. 169) i 2014 (Dz. U. poz. 162) ustaliły wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w poszczególnych latach na poziomie 100%, co wskazuje, iż wynagrodzenie w spornych latach nie uległo wzrostowi - waloryzacji.

Wszystkie wyżej wskazane akty nie utraciły mocy, wobec czego Sąd nie mógł odmówić ich zastosowaniu w niniejszej sprawie.

Kwestia zgodności z Konstytucją takich unormowań ustaw budżetowych w kontekście naruszenia zasady ochrony własności, praw nabytych i zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, w skutek pozbawienia pracowników prawa do wypłaty zwaloryzowanego wynagrodzenia za pracę w latach 2010, 2011, 2012 była przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt P 44/13 Trybunał umorzył postępowanie w sprawie.

W uzasadnieniu stwierdził m.in. że wynagrodzenie pracowników sądów i prokuratury jest waloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, który jest ustalany corocznie w ustawie budżetowej. Jednocześnie wskazywane przez pytającego artykuły poszczególnych ustaw (art. 44 ust 1 ustawy o budżecie z 2010 roku, art. 24 ust.1 pkt 1 ustawy o budżecie z 2011 roku oraz art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o budżecie z 2012 rok) nie określają wskaźnika wzrostu wynagrodzeń, za pomocą którego dokonywana jest waloryzacja wynagrodzeń za pracę tej grupy zawodowej, ani sposób jego ustalenia. W konsekwencji przepisy te nie znajdują zastosowania przy wydawaniu rozstrzygnięcia w sprawach, które stały się podstawą do sformułowania pytań prawnych, co skutkowało umorzeniem postępowania w oparciu o art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

W treści uzasadnienia Trybunał Konstytucyjny zwrócił również uwagę, że analizy wymaga kwestia relewantnego związku pomiędzy art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2010, art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011, art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 i art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013 a sprawami zawisłymi przed sądami, na podstawie których zostały sformułowane pytania prawne. Skoro bowiem sprawy, na kanwie których zostały skierowane do Trybunału pytania prawne, dotyczą roszczeń o zapłatę kwot pieniężnych będących różnicą wysokości wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez powodów w latach 2010-2013 i wysokości wynagrodzenia za pracę, jakie powodowie powinni otrzymać, jeżeli w powyższym okresie czasu zostałyby dokonana waloryzacja ich wynagrodzeń za pracę Sądy, w celu prawidłowego rozpoznania spraw, powinny ustalić, czy i w jaki sposób wynagrodzenie za pracę powodów winno być zwaloryzowane.

Zgodnie z poczynionymi ustaleniami Trybunał wskazał, iż wynagrodzenia pracowników sądów i prokuratury są waloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, który jest ustalany w ustawie budżetowej. Tym samym Sądy rozpoznające sprawy, w celu wydania właściwych rozstrzygnięć, zobowiązane będą bezpośrednio zastosować te przepisy ustaw budżetowych, które określają średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w danym roku (w rozpatrywanej sprawie w ustawach budżetowych za lata 2010 – 2013).

Jednocześnie Trybunał wskazał, iż rozważenia wymagało to, czy ewentualne stwierdzenie niekonstytucyjności powyższych przepisów ustaw budżetowych wywrze wpływ na treść rozstrzygnięć w sprawach zawisłych przed pytającymi sądami.

Mając powyższe na uwadze Trybunał zwrócił uwagę, że ewentualne orzeczenie stwierdzające niekonstytucyjność tych przepisów w poszczególnych ustawach budżetowych doprowadziłoby do sytuacji, w której za niezgodne z Konstytucją zostałyby uznane i tym samym wyeliminowane z porządku prawnego przepisy ustaw budżetowych określające wysokość średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w poszczególnych latach (w przypadku rozpatrywanego pytania prawnego w latach 2010-2013).

Pomimo to, wciąż obowiązywałyby jednak przepisy art. 14a u.p.s.p., art. 14 ust. 1b u.k.s. i art. 4 ust. 2 u.k.w., zgodnie z którymi wynagrodzenie za pracę pracowników sądów i prokuratury oraz kuratorów sądowych jest waloryzowane lub podwyższane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń. Obowiązywałby także art. 9 ust. 1 pkt 3 u.k.w., który wskazuje, że powyższy wskaźnik ustalany jest w ustawie budżetowej.

Tym samym Sądy dalej zobowiązane byłyby do przyjęcia, że podwyższenie wynagrodzenia za pracę powodów winno nastąpić – stosownie do art. 14a u.p.s.p., art. 14 ust. 1b u.k.s. i art. 4 ust. 2 u.k.w. – tylko na podstawie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń. W aktualnym stanie prawnym brak jest bowiem normy prawnej, która pozwoliłaby na ukształtowanie wysokości waloryzacji wynagrodzenia za pracę pracowników sądów i prokuratury oraz kuratorów sądowych inaczej, niż na podstawie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń. Z kolei jedynym sposobem ustalenia tego wskaźnika byłoby, stosownie do art. 9 ust. 1 pkt 3 u.k.w., jego odczytanie z odpowiednich przepisów ustaw budżetowych, które jednak zostałyby usunięte z porządku prawnego w wyniku wyroku Trybunału.

Mając powyższe na względzie Trybunał uznał, że ewentualne orzeczenie stwierdzające niekonstytucyjność tych przepisów doprowadziłoby do powstania luki prawnej, wymagającej interwencji legislacyjnej, a nie do ukształtowania takiego stanu prawnego, który pozwalałby pytającym sądom na odmienne rozstrzygnięcie w toczących się sprawach. Dodatkowo wypełnienie owej luki mogłoby przyjąć różny kształt, ze względu na swobodę działania ustawodawcy, niekoniecznie zgodny z oczekiwaniami stron postępowania. (bliżej postanowienie TK z dnia 11 lutego 2015 roku – P 44/13).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Trybunału Konstytucyjnego uznać należy, iż Sąd nie ma podstaw do zastosowania innych przepisów dotyczących waloryzacji przysługujących powódkom wynagrodzeń, niż te wynikające z ustaw budżetowych za poszczególne lata w zakresie określenia średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń. Tylko bowiem te zapisy, w myśl obowiązujących przepisów, decydują o waloryzacji, a ustawodawca nie przewidział innej normy prawnej, która pozwoliłaby na ukształtowanie jej zasad i na ich podstawie - wysokości zwaloryzowanych wynagrodzeń za pracę pracowników sądów i prokuratury oraz kuratorów sądowych inaczej, niż na podstawie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

Tym samym powództwo w zakresie waloryzacji wynagrodzeń za lata 2010 – 2014, ze względu na brak możliwości innego ukształtowania zasad waloryzacji tych wynagrodzeń niż na podstawie zapisów ustawy budżetowej (brak podstawy prawnej do waloryzacji na innej podstawie) winno zostać oddalone, o czym orzeczono w pkt 1 sentencji. W tym świetle bez znaczenia pozostają rozważania Trybunału odnośnie niedopuszczalności długotrwałego „zamrażania” płac zawarte w jego wyroku z 12.12.2012r sygn. K 1/12 .

Jednocześnie, zdaniem Sądu, brak było podstaw do dalszego zawieszenia toczącego się postępowania do czasu rozstrzygnięcia kolejnego pytania prawnego skierowanego do Trybunału Konstytucyjnego w tym zakresie (zarejestrowanego pod sygn. akt 7/15) albowiem w świetle wskazanych rozważań Trybunału, ewentualne orzeczenie niekonstytucyjności przepisów dotyczących określenia średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w poszczególnych ustawach budżetowych i tak nie miałyby wpływu na umożliwienie Sądom innego rozstrzygnięcia tej kwestii a prowadziłoby jedynie do powstania luki prawnej wymagającej interwencji ustawodawcy. Sądy dalej byłyby bowiem związane zapisami art. 14a u.p.s.p., art. 14 ust. 1b u.k.s. i art. 4 ust. 2 u.k.w., zgodnie z którymi wynagrodzenie za pracę pracowników sądów i prokuratury oraz kuratorów sądowych jest waloryzowane lub podwyższane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń.

Na podstawie art. 102k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powódek kosztami zastępstwa procesowego. Miał bowiem na uwadze, że zasadność powództwa opierała się od początku na rozstrzygnięciu Trybunału, który jednak nie podzielił argumentacji skarżących. Jednocześnie Sąd uwzględnił brak waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądów, które są, w stosunku do nakładu pracy niskie, wobec czego zasądzenie tychże kosztów stanowiłoby nadmierne obciążenie ich budżetów.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanej ;
2. kal. z wpływem lub za 21 dni .

22.05.15r